

OMWILLE VAN DE SOORT

Luc Vandromme

Omwille van de soort

Luc Vandromme

1^e druk december 2021

Uitgeverij: Godijn Publishing

Vormgeving omslag: Imber studio, Ralph Bunschoten

Foto omslag: Niene Vandromme

ISBN 978-94-93266-29-2

ISBN e-book 978-94-93266-45-2

NUR 301

©2021 Godijn Publishing | www.godijnpublishing.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Godijn Publishing.

*Voor alle slachtoffers en hun hulpverleners.
Nu en altijd.*

1.

Triinu Kuusk

Triinu ligt op een stapelbed in een onverlichte ruimte. Als ze haar hoofd zou heffen, zou ze het stenen plafond raken. Een dunne overall zit als een vel om haar lijf.

De pijn verbijtend, draait ze zich op haar zij. Het lijkt alsof ze in een gang ligt. Waar die verderop een bocht naar links maakt, knippert een zwak groen schijnsel. Ze draait terug, moe van deze korte inspanning. In een reflex grijpt ze naar haar linkerpols. Geen display. Natuurlijk niet. Alles is haar afgenomen.

Het matras onder haar is echt, net als het koude metaal van het bed en het grove gewelf boven haar hoofd. Dat betekent dat ze leeft. Wat is dat voor geur?

Als een vacht weegt de stilte tegen de wanden van de gang.

Dan hoort ze het aritmische pletsen tegen het metaal van de tientallen stapelbedden en op de vloer. Druppels met een lange valtijd, of ratelend. Ze ligt in een grot.

Ze gluurt over de bedrand. In het duister onder haar denkt ze een lichaam te onderscheiden. Bedorven lucht

waait haar toe, knijpt haar keel dicht en doet haar kokhalzen.

Ze trekt haar hoofd terug. Een herinnering dringt zich op.

Mama hield haar hand vast, terwijl vader haar op het voorhoofd kustte en haar broer toekeek. Haar vriendinnen, Katrin, Laura en Tina, wachtten met opgestoken haren en in feestelijke jurken op wat er ging gebeuren. De kamer geurde naar bloemen. Triinu's lievelingsmuziek suste de gemoederen en verdreef tijdelijk alle angst en pijn.

Verschillende keren had ze dit afscheidsritueel van nabij meegemaakt. Bij haar tante, Anu. Haar neef, Ferdi. Drie van haar schoolvriendinnen. Haar display had haar aangeraden een kalmeringsmiddel te nemen. De display had altijd gelijk. Daardoor kon ze nu zonder in paniek te raken de ceremonie ondergaan.

Andres hield haar andere hand vast. De zijne voelde warm en droog. In zijn ogen las ze zijn liefde voor haar. Het stelde haar gerust, maar ze wist: hem stond hetzelfde te wachten. 'Liever dit dan de kogel of het verdwijnen achter tralies, zoals vroeger,' fluisterde hij.

Triinu was klaar voor de verdoving.

Als een mantra herhaalde ze in haar hoofd de coördinaten die Andres haar had ingefluisterd. Het was nutteloze informatie, dat wist ze. Het ijs is onverbiddelijk. Het laat niemand ontsnappen. Maar met de dood voor ogen, grijp je elke strohalm.

Haar hart krijgt een dreun. Het ijs is gesmolten. Andres! Hij moet hier ook ergens liggen.

Haar spieren zijn stram. Hard wrijft ze over haar bovenbenen en ze duwt haar koude bekken zo ver mogelijk omhoog. Keer op keer. Beweging stimuleert de bloedsomloop en zorgt voor warmte.

Ze draait op haar buik, wringt haar benen over de rand tot haar voeten het trapje vinden. Trede voor trede glijdt ze langs de metalen constructie naar beneden, waar ze met haar rug tegen het trapje leunt om op adem te komen en haar ogen aan het donker te laten wennen. Haar vermoeden klopt: ze is in een grot. In het duister ontwaart ze stalactieten. Ze hoort haar eigen ademhaling en stelt vast dat er verder geen menselijk geluid is.

Aan het voeteneinde van elk bed hangt een bordje dat zich moeizaam laat lezen. Op het opschrift van de middelste matras ontcijfert ze: Diana Kirsipuu, 14-6-2217. Aan het bovenste bed ontdekt ze haar eigen naam: Triinu Kuusk, 22-5-2212. Ze is hier vijf jaar eerder neergelegd dan Diana Kirsipuu. Welk jaar is het nu?

In elk bed ligt een dode vrouw. Ook hier onderin. Hoe kan het dat overal lijken ontdooien en dat zij, Triinu, leeft? De namen doen haar beseffen dat dit een gang voor vrouwen is. Andres moet zich in een andere bevinden. Het kan niet anders dan dat hij hetzelfde lot is beschoren als deze vrouwen. Ze probeert die gedachte van zich af te zetten.

Haar knieën werken tegen als verroeste scharnieren. Onhandig sleept ze het ene been voor het andere en strompelt naar een volgende gaanderij in de grot. Er ligt een John. Een Ahmed. Een Tjorven. Namen die haar niets zeggen. Allemaal opgeborgen tussen het jaar '12 en het jaar '17. Ze schuifelt verder en schat dat de bedden aan ongeveer tweehonderd personen plaats

bieden. Een voor een gaat ze de bedden na. Stroef volgen haar benen de bevelen van haar hersenen.

Hoewel ze naar hem op zoek is, voelt ze een schok bij het zien van een bordje met Andres' naam. 22-5-2212, dezelfde datum als die van haar. Ze verzamelt moed en hijst zich langs de treden omhoog. Nog voordat ze boven is weet ze: het bed is leeg. Of Andres is voortijdig weggehaald, wat niet aannemelijk is, of hij is ook ontdood en heeft de grot verlaten. Zou hij dit doen zonder haar te zoeken? Hoe het ook zij, het belangrijkste is de mogelijkheid dat hij nog leeft.

Ze maakt de oversteek naar een knipperend groen schijnsel, op zoek naar een weg uit deze ontdooide grafkelder. Voor ze de hoek omslaat, zoekt ze steun tegen de wand. Aan haar voeten ligt een plas. Vaal-groen ziet ze zichzelf gereflecteerd. Het spiegelbeeld jaagt haar schrik aan. Niet het grauwe gelaat en de mescherpe trekken. Het is de kale schedel waarvoor ze terugdeinst. Geen rimpeltje, geen vlekje is er sinds haar invriezen bij gekomen. Het ijs heeft haar geen dag verouderd.

In de kamer met bloemen werd haar verzocht op de stoel plaats te nemen. Ze kende de procedure en vooraf had ze haar moeder gevraagd of zij het karwei op zich wilde nemen. Terwijl de schaar in haar dikke haar ging, verbeet haar moeder haar tranen. Triinu's vriendinnen staarden machteloos naar het tafereel. Haar trots viel en verzamelde zich rond haar stoel. Haar vrouwelijkheid, die ze met fierheid droeg. Aarzelend betastte ze haar schedel. De stoppeltjes schuurden haar huid. Ze bekeek haar hoofd in de spiegel: het was verrassend eivormig.

Straks zou ze de verplichte tuniek aantrekken en was het de beurt aan de anesthesiste.

Uit de jongste jaartallen aan de bedden leidt ze af dat er sindsdien minstens vijf jaar is verstreken. Dan is ze nu zesentwintig.

Op goed geluk gaat ze een volgende hoek om. Voor haar doemt nog een tunnel op. Meer dan honderd meter verder knippert een ander groen licht. Voorzichtig laat ze de muur los en stapt ze het dreigende donker binnen. Ze moet haar voeten een voor een optillen om niet te struikelen. Elke stap kost kracht en haar hoofd duizelt. Ze merkt dat het pad ietwat stijgt. Dat geeft moed.

In de duisternis botst ze tegen een obstakel. Ze voelt het vochtige en koude ijzer en het rubber van de matras. Voor de tekst op de naamborden heeft ze geen oog meer. Ze moet verder, het groene schijnsel is haar baken.

Liefdevol boog de anesthesiste zich over haar arm, een vriendelijke vrouw met zachte handen. Alles in haar houding straalde vertrouwen en vakkennis uit.

‘Je gaat lekker en lang slapen,’ fluisterde ze en prikte met vaste hand.

Vanuit haar ooghoeken ving Triinu een glimp van haar geliefden, een beeld dat ze zich inprentte.

Verschillende keren moet ze kort stoppen om te herstellen. Dan klemt ze haar tanden op elkaar en gaat verder. Er knippen alleen noodlichten. Er is iets mis met de stroomtoevoer. Dat verklaart waarom alle ingevroren dissidenten ontdooid zijn. Tegelijk kan ze zich

niet voorstellen dat er geen vervangend systeem in werking is getreden. Of zouden de machthebbers in al hun arrogantie een hapering niet voor mogelijk hebben gehouden?

Het pad wordt steiler. Even verder neemt de spelonk een scherpe draai. Ze bereikt het laatste bed. 12-6-2221. Dat zou betekenen dat ze geen zesentwintig, maar eenendertig is.

Achterin ontdekt ze een nieuw, zwak licht. Meedogenloos stijgt het pad naar boven. Ze moet nu klauteren. Verbeeldt ze het zich, of wordt de lucht warmer? Is dat buitenlucht, een briesje dat zuurstof aanvoert? En die lichtstreep, daar in de hoogte? Is dat het einde van de hel?

Ze gooit zich tegen een vergrendelde poort. Massief en log weigert die mee te geven. Moet ze een code indrukken? Nergens een paneel te ontdekken. Haar vingers glijden over de vochtige rotswand. In een holte voelt ze een knop. Alsof een mechaniek telkens onderbroken wordt, komt de poort met minieme rukjes tot leven. Ze blijft op de knop drukken. Uiteindelijk perst ze zich door de opening. Eerst haar hoofd, dan haar bovenlichaam, dat blijft haken. De pijn voelt ze niet. Een laatste ruk en haar bekken is los.

Het licht snijdt tot achter in haar ogen. Beschermend slaat ze haar handen voor haar gezicht. In de zuivere lucht ruikt ze groen en grond. De zon is warm, maar nog niet op volle kracht. Geluid van vogels! Dit hoort bij het voorjaar.

Een schraal briesje prikt haar hoofdhuid. Ze kan weer helder denken, de juiste beslissingen nemen. Ze bevindt zich op iets dat lijkt op een verlaten parkeer-

plaats. Een verharde, mistroostige cirkel tussen onkruid en opgeschoten boomtwijgen. Aan de overzijde verdwijnt een weg in het bos. Eerst slingert die naar beneden om verderop tegen een heuvel op te klimmen.

Zomer in de weide van haar opa. De zon brandde haar sproetjes en het geurde naar ereprijs. Door haar jurkje heen kriebelde het gras haar ruggengraat. Achter haar gesloten oogleden golfde het licht. Hoog boven haar hoorde ze de bewegingen in de lucht. Een gehaast van mensen onderweg. Veel liever hield ze van de trage vlucht van de lieveheersbeestjes, libellen en hommels. Hun vliegen had geen andere bedoeling dan het volgen van hun instinct.

Nu ze de duisternis heeft verlaten en het bos betreedt, zou ze haar data moeten controleren. De coördinaten invoeren die Andres haar gaf, maar waarvan ze niet weet met welke plek ze corresponderen. Hoe zit het met haar hartslag? Haar longcapaciteit? Haar bloedsuikerspiegel? Werken haar hersenen, organen en ingewanden normaal of heeft jarenlang ingevroren zijn sporen nagelaten? Normaal zou de display om haar pols de functies registreren en datum en uur weergeven. Zonder de display heeft ze geen connectie met de sensor in haar oor.

De bosweg daalt en haar benen smeken om rust. Haar maag zeurt.

Op het laagste punt komt ze bij een viersprong. Onder een brug stroomt een kwiek riviertje. Van het water durft ze niet te drinken. Ze zou de stroom kunnen volgen, die leidt meestal naar de bewoonde wereld, maar

het doornige groen op de oevers oogt ondoordringbaar. Ze kiest de hellende weg.

Een plots gevoel van vervoering overvalt haar. De zon, de lucht, het bos, de vogels en alles wat ademt, zou ze in haar armen willen sluiten. Ze bevindt zich in de tijd en tegelijkertijd is ze van alle tijden. Van de eeuwigheid van de stenen en de rotsen.

Terwijl ze de bosweg naar de top volgt, dringt de vraag zich weer op wat er met Andres is gebeurd.

Boven op de heuvel ontvouwt zich een even troosteloos als angstaanjagend tafereel. Rondom een centraal gebouw staan barakken onder een wachttoren. De vier lichtpylonen en de hoogspanningskabels doen denken aan gevangenissen. Verderop ziet ze verlaten voertuigen en willekeurig verspreide lijken waar vliegen omheen gonzen. De aangevreten kadavers dragen jassen, hoge schoenen met blinkende hakken en felgekleurde broeken in een stijl die ze niet kent. Sommige doden hebben de armen gespreid, de meeste liggen ineengedoken alsof ze, verrast door een of ander onheil, zichzelf wilden beschermen. Ook in de voertuigen ontdekt ze stoffelijke overschotten. Voor zover ze kan zien, draagt geen van de overledenen een display.

Wat er ook gebeurd is, het heeft een flinke tijd geleden plaatsgevonden.

De centrale deur van het hoofdgebouw staat open. Ze stapt naar binnen. De beeldschermen, computerwanden en efficiënte inrichting benadrukken dat ze zich in een detentiecomplex bevindt. Is de verderaf gelegen grot daarvan onderdeel?

Voorzichtiger daalt ze de trappen af naar de kelderverdieping. Alle deuren staan open. Ze houdt haar handpalm voor de lichtschakelaar, de lampen weigeren.

Nergens zoemen computers. Nergens ruisen verwarmingselementen. Elke instelling, zeker een gevangenis, beschikt over reservebatterijen of aggregaten voor noodsituaties. Hier zijn ze buiten werking.

Dan hoort ze iets trippelen en piepen. Het geluid doet haar rillen.

Ze keert terug naar de centrale ruimte waar stroken zonlicht door de hoge ramen vallen. Ze kijkt door een raam. Buiten stoten snavels in de kadavers. Ze rukken aan de ingewanden. Verwilderde katten jagen de raven weg. Overall kruipen ratten. Een eenpersoonsheli die aan de rand van het bos op zijn kop ligt, trekt haar aandacht. De piloot ligt over de stuurknuppel, met zijn hoofd tegen de koepel gesmakt.

Het is onmogelijk dat de elektriciteit is uitgevallen, spreekt ze zichzelf moed in. Er zijn zoveel noodprocedures. Oneindig veel keren zijn ze getest, geanalyseerd en bijgesteld. Bij een totale catastrofe sturen satellieten van buiten de dampkring impulsen die alle netwerken reactiveren. Vallen die uit, dan zijn er de analoge satellieten met back-ups. Ook deze procedures zijn waterdicht. De wereld is aan. Altijd. Ze kan zich niet herinneren dat haar ouders of grootouders ooit over een algemene uitval vertelden.

Haar broer rende met opa's hond over het strand en ze klauterden op de manshoge zwerfstenen. De afdrukken die ze in het zand achterlieten fascineerden haar. Over enkele uren zou de zee die voorgoed wegspoelen. Voor water was niets voor altijd.

Opa, die de jongen aanmoedigde, stond opeens met zijn handen voor zijn gezicht. Een gebaar van schaamte of ontzetting dat Triinu niet van hem kende. Ze vroeg

wat er aan de hand was. Hij schudde zijn hoofd. Zwaai-
de lachend naar haar broer.

‘Kom op, opa,’ hield ze aan.

‘Je hoeft je niet ongerust te maken.’

‘Met zo’n antwoord moet ik het doen?’

‘Ik ben een oude man die vaak terugkijkt en zich be-
kommert om de toekomst.’

‘Maak je je zorgen om ons?’ Ze wees naar haar broer,
die een kuil aan het graven was. ‘We zijn dwazen, maar
komen vast goed terecht.’

Haar opa trok haar naar zich toe.

‘Ik ben meer bezorgd om jou,,’ zei ze. ‘Wat zit je
dwars?’

‘Doorvragen is altijd je talent geweest,’ glimlachte hij.

‘Als je net als ik veel hebt meegemaakt, kijk je anders
tegen bepaalde zaken aan.’

Ze liet zich niet zomaar afschepen. ‘Bepaalde zaken?’

‘De zogenaamde vooruitgang.’ Hij zuchtte. ‘De gevol-
gen van de Grondstoffenoerlog. Maar laten we wat
gaan drinken. De zeelucht ...’

‘De Grondstoffenoerlog heeft vrede gebracht,’ onder-
brak Triinu hem. ‘Welvaart en welzijn. Dat leren we
op school. Als dat geen vooruitgang is.’

‘Dat laat de officiële geschiedschrijving ons geloven.’

‘Je twijfelt daaraan?’

Haar opa keek om zich heen. ‘Wat ik je nu vertel, blijft
tussen ons.’

Triinu knikte.

‘Voor de Grondstoffenoerlog gingen we ervan uit dat
alles voor eeuwig goed zou gaan. Wie de schaarse
grondstoffen beheerde, had de macht en de verant-
woordelijkheid om ze aan te wenden voor het alge-
meen welzijn. Maar hebzucht ligt altijd en overal op de

loer.’ Haar opa pauzeerde even en deed een stap dicht naar Triinu. ‘Meer dan vijftig jaar leverden de installaties in de Noord-Afrikaanse woestijn energie aan de hele wereld. De oorlog vernietigde de systemen. Zonder die aanvoer kregen we het lastig. Ineens moesten we teruggrijpen op onze eigen energiebronnen, onze wind-, zonne- en watersystemen. Niet genoeg om aan alle vraag te voldoen.’

‘Allemaal de schuld van de Coalitie van de Oosterse Mogenheden. Dat is ons tenminste geleerd.’

‘Wie zichzelf wil vrijpleiten, moet een zondebok aanwijzen. Om een oorlog te beginnen, heb je meerdere partijen nodig. Partijen die belangen en motieven vaak met schijnargumenten verdedigen. De waarheid sneuvelt als eerste.’

Hij stopte met praten omdat een van de strandwachten hun richting op kwam. Opa groette hem beleefd toen hij langsliep.

‘Na een wapenstilstand heb je winnaars en verliezers,’ vervolgde hij. ‘Grondstoffen veranderden van eigenaar. De Farma ...’ Opa keek om naar de strandwachten, maar die sloegen geen acht op een oude man en zijn kleindochter. ‘De Farma kwam definitief op het voorplan. Op haar manier loste die organisatie het vraagstuk op. Ook die van de energievoorziening. Nooit gedacht dat één autoritair geleide organisatie boven alle Coalities zou komen te staan en ons volledig in de greep zou krijgen. Wie weet tot wat ze in staat is.’ Hij stopte abrupt. ‘Roep je broer, we gaan een ijsje halen.’

Ze loopt naar buiten en werpt een blik door de vensters van de kale barakken. Nergens een hamer of een ander

werktuig waarmee ze de kasten van de centrale ruimte te lijf kan gaan.

Onder het afdak tegen de achterwand van de laatste barak staan kruiwagens, harken, schoppen en spades. Ze kiest de stevigste schop uit en sleept hem mee naar binnen. Ze wrikt, de deurtjes geven geen millimeter mee. Gefrustreerd dat ze niet genoeg kracht kan zetten, slingert ze het werktuig in de hoek en zakt ze moe tegen de muur neer. Het heeft geen zin langer in dit verdomde oord te blijven. Kon ze maar een display van een van de lijken gebruiken. Als ze er een vindt, heeft ze niet alleen de duimafdruk van de bezitter nodig, ook het wachtwoord, dat hij bij zijn geboorte kreeg. Onmogelijk om van een onbekende de karakteristieke energiestroom die al zijn sloten opent na te bootsen.

Ze gooit het portier van een voertuig open. Door de hitte binnenin is het lichaam van de bestuurder opgezwollen. Ze houdt zijn duim voor de contactsensor. De batterij is leeg. Ze haast zich naar het volgende voertuig. Het portier staat op een kier. Voor ze de deur helemaal opentrekt, hapt ze naar adem. Dan neemt ze de duim van de man op de bestuurdersstoel beet en houdt die voor het contact. Het voertuig komt tot leven. Met alles wat ze in zich heeft, trekt ze de man van de stoel.

Ze schrikt van de vrouwenstem uit de display die haar vriendelijk toespreekt. Waar ze naartoe wil? Triinu realiseert zich dat ze niet eens weet waar ze is. In het toestel is ongetwijfeld een stemherkenner ingebouwd.

‘Naar huis,’ probeert ze met een lage stem.

Vanzelf zet de wagen zich in beweging en rijdt het terrein af. Triinu drukt op een knop en het raam schuift naar beneden. Zuivere lucht waait naar binnen. Meer

stroom durft ze niet verbruiken. Op een streepje na is de batterij leeg. Het is goed dat de weg naar beneden loopt en de batterij vanzelf oplaadt.

Grijswitte berkenbomen sluiten tegen elkaar aan, vormen een ondoordringbaar bos en dreigen haar op te slokken. Het ritme van het voertuig wiegt haar. Ze wil wakker blijven, maar verliest het gevecht tegen de slaap.

Wanneer ze wakker schiet, is alles rondom haar stil. Ze heeft over haar moeder gedroomd. Niet over Andres. Hersenen zijn onbetrouwbare bondgenoten die een absurd eigen leven leiden. Het is fijn om over haar moeder te dromen, toch is het haar metgezel die haar eerste aandacht verdient.

Ze staat beneden in een dal. De batterij heeft de geest gegeven.

Moet ze hier straks de nacht doorbrengen? Ze heeft vuur nodig om dieren op afstand te houden. Haar gevoel zegt dat het omstreeks het middaguur moet zijn.

Zo lang ze in de auto kan schuilen, is ze veilig. Ze sluit de ogen en probeert haar ademhaling en de oprijzende hoofdpijn onder controle te krijgen. Uiteindelijk gooit ze het portier open.

Ze loopt rond de wagen en opent de kofferbak. Boven op het allegaartje aan spullen ligt een deftige gevouwen mantel. In elke zak vindt ze een gevoerde want. In de koffer ligt verder een gedistingeerde herenhoed. Ze plant hem op haar kale hoofd.

Ze schuift de rits van een van de reistassen open en ontdekt pullovers, T-shirts, boxershorts, kousen en een pantalon. Uit de kleuren en maten leidt ze af dat ze niet voor de zwaarlijvige bestuurder zijn bedoeld. Ze trekt

haar eigen kleren uit en wurmt zich in een boxershirt, een T-shirt en de pantalon. De pijpen rolt ze op. Vervolgens trekt ze twee pullovers over haar hoofd en zoekt ze een riem om de te wijde broek mee dicht te sjoeren. De dozen bevatten eenvoudige kant-en-klaarmaaltijden met een hoge voedingswaarde.

Het is onverstandig wat ze doet. Van kindsbeen is ze gedrild om nooit, maar dan ook nooit het voedsel van een ander tot zich te nemen. Elk lichaam is anders en heeft specifiek voedsel nodig; een eigen samenstelling aan vitamines, mineralen, hormonen, koolhydraten en vetten. Een verkeerde samenstelling kan iemand ziek maken of ronduit giftig zijn.

Normaal zou haar display haar met een rood signaal waarschuwen wanneer ze in contact komt met voedsel dat niet goed voor haar is. Via haar sensor zou hij aangeven welke voedingsstoffen ze dringend moet aanvullen.

Ze draait de schroefdop van een van de flessen energiedrank open en klokt het vocht naar binnen. Het smaakt naar sinaasappelen en is sterk gezoet. Hoewel haar keel smeekt om meer moet ze voorzichtig zijn met haar maag. Snel doen de suikers hun werk: haar bloed neemt het op en stuurt het door naar haar spieren.

Ze scheurt de folie van een granenreep open en bijt er stukken af. Voorlopig ervaart ze geen vreemde reacties. Nu ze iets binnen heeft, verdwijnt juist haar duizeligheid. Ze voelt zich zekerder. De angst en hoofdpijn minderen en ze durft zich van de veiligheid van de auto los te rukken.

In de jaszakken propt ze proviand. Ze gooit de koffer dicht en werpt een laatste blik in de auto. Voor de passagierszetel ligt een papiertje.

Ukmerge. Bauska. Valmeira. Valga. Pade. Rakvere. Obja. Tudu.

De bestuurder heeft dorpen en steden genoteerd. Waarom schrijft iemand zijn reisroute neer als er routeplanners zijn? Tenzij die de geest hebben gegeven en enkel nog eenvoudige opdrachten als “naar huis” kunnen uitvoeren.

Tudu was zijn laatste passage. Is dit een stad of een dorp? En waar ligt het? In geen geval in Estland, haar land. Niet dat ze alle dorpen in haar land kent, maar de woorden missen de typerende klinkertekens ä, ö, ü en õ.

De wagen blijft achter. Ze houdt hem als schuilhut in gedachten. Ze slaat haar kraag op en drukt haar hoed over haar oren. Aan het einde van elke weg is er hoop.

De hut die Jonas voor alle medestudenten had gehuurd, was via een steiger verbonden met een meer. Het mistige water geurde naar het voorjaar. Zilverzwarte vis-sen sprongen salto's. De prutsnieuw smolt en bescheiden gaf de vruchtbare aarde zich tussen de berken en de beuken bloot.

Triinu was een van de twaalf en kende niemand behalve Jonas, Ashild en Noma, die bij haar in hetzelfde jaar zaten. Jonas had de groep samengesteld. Tot haar verrassing had hij haar ook voor zijn verjaardag uitgenodigd. Soms zaten ze in dezelfde werkgroep, maar verder dan taakgerichte gesprekken kwamen ze niet. Jonas was Jonas: hyperactief, luid en druk, maar vooral oppervlakkig. Met veel op zichzelf gerichte energie.

Tijdens het kajakken, het uitzetten van de vislijnen en het roosteren van de vangst deed ze haar best een van hen te zijn. Ze zong mee, stak taart in haar mond, deelde feestkussen uit en crawlde in het donker in het ijskoude water.

Bij het kampvuur voelde ze voor het eerst Andres' blik op haar gericht. Ze wist niets over hem, behalve dat hij een jaar hoger zat en farmaceutische energie studeerde. In de onvatbare nacht verlichtten de sterren de oneindigheid die plechtig vanuit het hemelgewelf op haar neerdaalde. Een haast religieuze sensatie die vrede schonk en haar verbond met alles rondom haar.

De volgende middag leidde Jonas de groep door het bos. Zelfverzekerd stuurde hij hen van het pad de begroeiing in. De planten vormden stekelige en giftige wanden. Vleesetende insecten stortten zich op hun huid. Jonas dwong hen over beken en omgevallen bomen. Steeds dieper zakten ze in de modder. Tot hij zijn armen in de lucht gooide en moest bekennen dat hij het ook niet meer wist.

Koud zweet gutste van onder Triinu's muts. Haar bloeddruk daalde, het werd zwart voor haar ogen en ze hyperventileerde. Haar display knipperde en stootte een alarmsignaal uit.

Andres' bruine ogen hingen boven haar gezicht toen ze bijkwam.

De bospaden doen haar denken aan de tochten waarop haar opa haar meenam. Ze verwondert zich over de helderheid van haar geheugen. Zelfs de geuren komen terug.

De weg eindigt op een T-splitsing. Het pad dat rechts het woud binnendringt, ligt bezaaid met koffers en

handtassen. Daartussen ziet ze kinderpoppen en huisraad.

Links is het schouwspel niet minder treurig. Ook hier lijkt een massa mensen te zijn voorbijgetrokken. Als in oude films waarin vluchtelingen massaal hun land verlaten. Ook in die beelden vond ze de achtergelaten kinderspullen hartverscheurend. Hoe leg je de jonge kinderen uit dat ze nooit meer thuis zullen slapen, dat hun vriendjes en hun school tot een andere tijd behoren?

Op goed geluk slaat ze rechtsaf. Hopelijk bereikt ze een stad en kan ze zich dan verder oriënteren. Misschien een plek die op het briefje van de chauffeur staat. Tudu, bijvoorbeeld. Tenzij het papiertje dan toch niets met een route te maken heeft.

Aanvankelijk treft ze hoofdzakelijk kledingstukken en koffers aan. Verderop verandert het achtergelaten goed van aard. Ze ziet fotokaders, tafelkleden, kandelaars en andere luxegoederen. Bedden en volledige kleerkasten liggen langs de kant van de weg. De vluchtelingen zijn in tegengestelde richting gegaan!

Ze keert terug en loopt bij de T-splitsing rechtdoor.

Tegen valavond ontdekt ze een verlaten kampement. In de struiken hangen lappen die als nachtbeschutting hebben gediend. Er zit niets anders op dan de nacht hier door te brengen. Bang of niet.

Doodop gaat ze tussen de achtergelaten rommel op zoek. Onder in een toilettas treft ze een aansteker. Ze verzamelt droog materiaal en kort daarna laait het vuur op. Ze kan zich warmen en zich afsluiten voor de dreiging van het vreemde woud en het vijandige zwart van de nacht.